

Avustuksen nimi: Hankeavustus kunnille Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen lukuvuonna 2025–2026

Avustuksen yleiskuvaus:

Avustuksella tuetaan Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä.

Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastamisen Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista, koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyö sekä olemassa olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen edistäminen. Kohderyhmänä on perusopetuksen vuosiluokkien 1–9 oppilaat.

Haku alkaa 28.1.2025 ja päättyy 4.3.2025 klo 16.15.

Päätökset pyritään tekemään 30.4.2025 mennessä.

Avustuksiin käytetään noin 14 miljoonaa euroa.

Avustukseen sovelletaan seuraavia säädöksiä: valtiovavustuslaki (688/2001) ja nuorisolaki (1285/2016).

Mihin ja kenelle avustus on tarkoitettu?

Avustus on tarkoitettu Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen harrastustoiminnan järjestämiseen lapsille ja nuorille. Avustusta voi hakea kunta joko yksin tai yhdessä toisten kuntien kanssa. Hakemukset toimitetaan aluehallintovirastoille. Avustusta haetaan aluehallinnon asiointipalvelussa <http://sahkoinenasiointi.ahtp.fi>

Avustuksen tavoite:

Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten mieleistä harrastamista koulupäivän yhteydessä. Harrastukset tulee valita ja järjestää lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen toiveiden pohjalta. Kuuleminen tulee olla järjestetty vuonna 2024 tai 2025.

Kunnat voivat hyödyntää opetus- ja kulttuuriministeriön Koululaiskyselyn 2024 tuloksia (Koululaiskyselyt harrastamisesta - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö) tai kuulla lapset ja nuoret kunnan omalla kuulemisella. Kuulemisessa tulee kysyä lasten ja nuorten harrastustoiveja koulukohtaisesti.

Avustus kohdistuu pääasiallisesti harrastusten ohjaajien ja erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien palkkakuluihin sekä matka- ja materiaalikuluihin. Avustuksesta osa voidaan kohdistaa myös kohtuullisiin koordinoitukuluihin.

***Miten avustusta haetaan?**

Avustusta haetaan aluehallintoviraston sähköisessä asiointipalvelussa [https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/Linkki toiselle sivustolleAvautuu uudessa välilehdessä](https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/Linkki_toiselle_sivustolleAvautuu_uudessa_vallilehdessa). Jos se ei ole mahdollista, ota yhteyttä avustuksesta lisätietoja antavaan virkamieheen.

Hakemuksen tulee olla perillä viimeistään 4.3.2025 klo 16.15 mennessä. Hakemus hylätään, jos se saapuu aluehallintovirastoon määräajan jälkeen. Hakijalla on vastuu siitä, että hakemus saapuu perille määräaikaan mennessä.

Asiointipalvelun käyttöohjeet:

Asiointipalvelun käyttöohjeet löytyvät osoitteesta <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/oppaat-ja-materiaalit>.

Aluehallintovirastoista myönnettävien valtionavustusten hakemukset tehdään aluehallintovirastojen asiointipalvelussa. Palvelun käyttämiseen tarvitaan Suomi.fi -tunnistusta, jossa käytetään hyväksi pankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai sirullista henkilökorttia.

Hakija täyttää hakulomakkeen ja toimittaa hakemuksen liitteineen asiointipalvelun kautta. Tämän lisäksi asiointipalvelun kautta

- tehdään mahdolliset hakemuksen täydennykset
- toimitetaan päätös hakijalle
- tehdään mahdolliset päätöstä koskevat muutospyyntö
- raportoidaan avustuksen käyttö

Millä perusteella hakemuksia arvioidaan?

Jotta hakemus voidaan arvioida, sen tulee täyttää seuraavat hakijaa ja harrastustoimintaa koskevat ehdot.

Hakija (eli kunta tai useampi kunta yhdessä) vastaa koordinoinnista kunta- tai aluetasolla sekä paikallisten lähtökohtien huomioimisesta toteutuksessa. Hakija myös varmistaa sujuvan yhteistyön koulujen (ml. yksityiset opetuksen järjestäjät) ja harrastusten järjestäjien kanssa.

Avustettavan harrastustoiminnan

- tulee tapahtua pääsääntöisesti koulun tiloissa tai koulua lähellä olevissa tiloissa. Harrastustoiminta voidaan järjestää myös muualla, mikäli harrastuksen sisältö sitä edellyttää (esimerkiksi uinti, laskettelu, keilailu, ratsastus, taidemuseokerho).
- tulee olla koulupäivän yhteydessä (välittömästi oppituntien jälkeen tai niitä ennen aamulla) koulujen työaikana, huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen ja aikataulut.
- tulee olla säännöllistä ja viikoittaista (perustelluista syistä tästä voidaan poiketa esimerkiksi silloin, kun ohjaaja saadaan koululle pitkän etäisyyden päästä). Harrastus voi koostua useasta eri lajista tai alasta, jotka vaihtelevat viikoittain tai kuukausittain. Poikkeuksena ovat uudet harrastuskokeilut yläkoululaisille, jotka kestävät 1-2 kertaa.
- tulee käynnistyä viimeistään syyskuussa 2025 ja tulee kestää koko lukuvuoden ajan.
- tulee olla suunnattu joillekin tai kaikille perusopetuksen vuosiluokille 1–9 oppilaille (myös yksityis- ja harjoittelukoulujen oppilaat). 1.–2.- luokkalaisten lasten, jotka ovat mukana aamu- ja iltapäivätoiminnassa, osallistuminen Suomen mallin harrastustoimintaan voi tapahtua myös niin, että harrastusten järjestäjät ohjaavat harrastustoimintaa aamu- ja iltapäivätoiminnan puitteissa.
- tulee olla joko ohjattua toimintaa tai nuorten omaehtoista harrastamista valvotussa ympäristössä

Harrastuksen järjestäjinä voivat toimia

- urheiluseurat, kulttuuritoimijat (esimerkiksi lastenkulttuurikeskukset, museot, taidelaitokset ja perinneyhdistykset), nuorisojärjestöt, kunnat, yritykset ja muut harrastustoimintaa järjestävät yhteisöt.

Esimerkkejä harrastuksen järjestäjistä löytyy harrastustoimijoiden listasta ([Löydä harrastuksen järjestäjä - Harrastamisen Suomen malli](#))

Hakemukseen tulee sisältyä seuraavat kohdat:

1. Kuvaus harrastusten järjestäjien valinnasta sekä kunnan, koulujen ja harrastusten järjestäjien välisestä yhteistyöstä

Kunta vastaa harrastusten järjestäjien valinnasta perustuen lasten ja nuorten toivomiin harrastuksiin. Harrastusten järjestäjiä voivat olla paikalliset, alueelliset tai valtakunnalliset toimijat. Myös kunta voi toimia harrastuksen järjestäjänä.

Harrastusten järjestäjien valinnassa tulee painottaa harrastuksen järjestäjän ja ohjaajien ammattitaitoa ja ohjaustoiminnan laatua. Kunnan tulee valita harrastusten järjestäjät avoimella haulla, josta on tiedotettu laajasti.

Kunnan tulee antaa valituille harrastusten järjestäjille tarvittavat tiedot Harrastamisen Suomen mallista ja sopia harrastustoiminnasta ml. vastuukysymykset, yhteydenpito huoltajiin ja kouluihin, ohjaajasijaisuudet, harrastuksista tiedottaminen, mahdolliset kuljetuskysymykset ja koulun välineiden ja tilojen käyttö. Kunnan tulee pitää säännöllisesti yhteyttä harrastusten järjestäjiin hankkeen toteutuksen aikana.

2. Koulukohtainen suunnitelma harrastustoiminnan järjestämisestä (erillinen liite)

Hakemuksen liitteenä tulee esittää harrastussuunnitelma, jossa on koulukohtaisesti seuraavat tiedot:

- mitä harrastuksia koululla on tarkoitus järjestää ja niiden määrä
- mahdolliset uudet harrastuskokeilut yläkoululaisille. Harrastuskokeilussa nuoret pääsevät kokeilemaan jotain harrastusta (urheilulaji, taide- tai kulttuuriala tai muu harrastus). Lajien ja alojen valinnassa tulee hyödyntää Koululaiskyselyn 2024 tai muun kuulemisen tuloksia siitä, mitä harrastuksia yläkoululaiset haluaisivat kokeilla. Harrastuskokeilu kestää 1–2 kertaa ja voi tämän jälkeen jatkua viikoittaisena harrastuksena, jos nuoret niin toivovat. Harrastuskokeilut tulee järjestää sellaisista harrastuksista, joiden järjestäminen säännöllisesti on realistista.
- harrastusten järjestäjät ja ohjaajat sekä tarvittaessa suunnitelma vielä puuttuvien järjestäjien löytämiseksi. Vastuuhenkilön tulee olla 18 vuotta täyttänyt. Nuoremmat voivat toimia harrastusryhmän ohjaajina.
- jos harrastusta ei järjestetä koululla, missä paikassa harrastus toteutetaan
- tarvittaessa kuvaus, miten kunta on huomionnut mahdolliset kielivähemmistöt kuten ruotsinkieliset ja saamenkieliset lapset ja nuoret

3. Etsivä harrastustoiminta sekä harrastustoiminnan esteettömyys ja saavutettavuus

Hakijan tulee kuvata toimet, joilla pyritään siihen, että jokaiselle lapselle ja nuorelle harrastaminen on mahdollista.

Kuntia kehoitetaan hyödyntämään etsivän harrastustoiminnan hyviä käytäntöjä <https://harrastamisensuomenmalli.fi/tietoa/hyvat-kaytanteet/?filter=etsiva-harrastustoiminta> sekä tutustumaan saavutettavuutta ja esteettömyyttä edistäviin tukimateriaaleihin [Esteettömyys ja saavutettavuus - Harrastamisen Suomen malli](#) toimintaa suunniteltaessa.

4. Harrastusmahdollisuuksista viestiminen

Kunnan tulee huolehtia siitä, että kaikki koululaiset tietävät Harrastamisen Suomen mallin harrastusmahdollisuuksista.

Hakemuksessa tulee kuvata, millä viestintäkeinoilla harrastusmahdollisuuksista viestitään lapsille ja nuorille sekä heidän huoltajilleen. Viestinnän tulee tavoittaa laajasti lapset ja nuoret. Kouluissa tulee

järjestää tiedotustilaisuuksia tai tiedottaa vanhempainiltojen yhteydessä Harrastamisen Suomen mallin harrastusmahdollisuuksista.

Harrastamisen Suomen mallin tulee löytyä kunnan verkkosivuilta.

5. Vakuutukset

Kunnan tulee vastata siitä, että kaikki osallistuvat lapset ja nuoret ovat vakuutettuina harrastamisen aikana.

Hakemusten arviointikriteerit

Avustukset ovat harkinnanvaraisia. Arvioinnissa otetaan huomioon hankkeen tarkoituksenmukaisuus suhteessa haun tavoitteisiin, toiminta- ja taloussuunnitelman realistisuus sekä hankkeen laatu ja laajuus. Hakemusten keskinäisessä arvioinnissa käytetään seuraavia kriteerejä:

1. Harrastustoiminnan laatu

1.1 Harrastusten järjestäjien valinta ja tiedotus sekä ohjaajien osaaminen.

Kuvaus harrastusten järjestäjien valinnasta avoimella haulla ja hausta tiedottamisesta. Kuvaus toimista ja kriteereistä, joilla kunta on varmistanut, että toteutukseen valituilla harrastuksen järjestäjillä / ohjaajilla on tarvittavat tiedot ja taidot huomioiden harrastuksen sisältö sekä lasten ja nuorten kanssa työskentely.

1.2 Lasten ja nuorten osallisuus ja kuulemisen laajuus ja laatu

Hakulomakkeen kuulemista koskevassa kohdassa tulee kuvata, miten harrastustoiveiden kuuleminen on järjestetty ja esitellä miten lasten ja nuorten harrastustoiveet on toteutettu.

Hakulomakkeessa tulee kuvata, miten toteutuu lasten ja nuorten osallisuus. Osallisuus muodostuu erityisesti siitä, että lapset ja nuoret osallistuvat ohjaajan kanssa harrastuksen sisällön suunnitteluun (harrastuksen alussa) ja ohjaaja kysyy heidän toiveitansa ja mielipiteitä säännöllisesti lukuvuoden aikana.

1.3 Etsivä harrastustoiminta sekä harrastustoiminnan esteettömyys ja saavutettavuus.

Mukaan lukien toimet erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastamisen edistämiseksi.

1.4 Innovatiiviset harrastussisällöt, uudet harrastuskokeilut ja yläkoululaisten mukaan saaminen

Innovatiivisilla harrastussisällöillä tarkoitetaan esimerkkinä taidetta ja liikuntaa yhdistävä harrastusta tai lasten ja nuorten ideoiden pohjalta rakennettuja uusia harrastussisältöjä.

Kuvaus uusista harrastuskokeiluista, jotka on tarkoitus järjestää.

Kuvaus toimista, miten kunta pyrkii saamaan yläkoululaiset mukaan harrastuksiin (jos yläkoululaisten osallistuminen on nykyisin vähäistä).

1.5 Paikallisten erityispiirteiden huomioiminen

Esimerkiksi koulukuljetusten yhteensovittaminen harrastusten kanssa ja paikallisen liikunnan, urheilun, kulttuurin, kulttuuriperinnön tai muun osaamisen hyödyntäminen harrastuksissa.

1.6 Toteutuksen kehittämistoimet

Kunnan toimet, joilla se kehittää Harrastamisen Suomen mallin toteutustaan verrattuna edelliseen lukuvuoteen huomioiden lapsilta ja nuorilta saatu palaute.

2. Suunniteltu harrastuksiin osallistuvien lasten ja nuorten sekä ohjaustuntien määrät. Lasten ja nuorten osuus kaikista kunnan lapsista ja nuorista.

2. Yleiset perusteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyrkii strategiansa mukaisesti vaikuttamaan siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat; että yhteiskuntaa uudistetaan luovalla, tutkivalla ja vastuullisella toiminnalla; ja että merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti. OKM:n strategia on luettavissa verkkosivuilta: <https://okm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-628-7>

Hakemusten arvioinnissa ja vertailussa voidaan siten katsoa eduksi, jos toiminta tai hanke osaltaan edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja kestäväää kehitystä OKM:n strategian toimintalupauksen mukaisesti.

3. Valtionavustuslain mukaiset yleiset edellytykset

Aluehallintovirasto voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain mukaiset avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset täyttyvät. Aluehallintovirasto ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Valtionavustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä ovat (valtionavustuslain 7 § 1 mom):

- Tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä.
- Avustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta.
- Avustuksen myöntäminen on tarpeellista, kun otetaan huomioon hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus.
- Valtionavustuksen myöntäminen vääristää vain vähän kilpailua ja markkinoiden toimintaa.

Jos avustus kohdistuu palkkakustannuksiin, voidaan avustus myöntää vain erityisen painavasta syystä jos avustuksen saaja on saanut rangaistuksen luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä (valtionavustuslain 7 § 2 mom).

4. Esteitä avustuksen myöntämiselle

Jos hakija on saanut aiemmin avustuksia aluehallintovirastolta, sen tulee huolehtia, että avustuspäätöksissä edellytetyt selvitykset avustusten käytöstä on tehty määräaikaan mennessä. Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen, jos hakija on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuttaan antaa aluehallintovirastolle tietoja aiemmin myönnettyjen avustusten käytöstä.

Hakemus hylätään, jos se saapuu määräajan jälkeen.

* Mitä ehtoja avustuksen käyttöön liittyy:

Avustuksen käyttöaika on 1.8.2025-31.7.2026. Avustus voi kattaa enintään 70 prosenttia avustettavan hankkeen kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuuteen ei voi esittää jotain toista valtionavustusta.

Valtionavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä ilmoitettuun käyttötarkoitukseen. Avustuspäätöksen perusteena ovat hakemuksessa esitetyt kustannukset ja rahoitus. Toteutuneiden kokonaiskustannusten tulee aiheutua valtionavustushakemuksessa ja -päätöksessä määritellystä hankkeesta.

Avustusta voidaan käyttää seuraaviin hyväksyttäviin kustannuksiin:

- ohjaajien palkka- ja palkkiokuluihin ja matkakuluihin sekä erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten avustajien edellä mainittuihin kuluihin
- kohtuullisiin koordinaattorin palkka- ja matkakuluihin (koordinaatiokuluja voi olla enintään 20 % hankkeen kokonaiskustannuksista)
- hyvin perusteltuihin kuljetuskustannuksiin harrastuspaikoille
- hankkeesta aiheutuviin tilakustannuksiin silloin, kun koulujen tilojen käyttö harrastamisen sisällön vuoksi ei ole mahdollista (kunnan omien tilojen käytöstä ei voi esittää kuluja)
- välttämättömiin ja kohtuullisiin väline- ja materiaalikustannuksiin
- kohtuullisiin muihin kustannuksiin (esimerkiksi välipalat, kun lasten ja nuorten jaksaminen niitä edellyttää)

Hyväksyttävät kustannukset määritellään tarkemmin avustuspäätöksessä ja sen liitteissä.

Kokonaiskustannukset voivat sisältää myös muita hankkeesta aiheutuneita kustannuksia kuin hyväksyttäviä kustannuksia (esim. hankkeesta aiheutuneet lisäkustannukset koulukuljetuksista). Kunnan omien tilojen käytöstä ei voi esittää kuluja hankkeen kokonaiskustannuksiin. Koordinaatiokuluja voi olla enintään 20 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Kaikki kokonaiskustannukset (myös muut kuin hyväksyttävät kustannukset) ja tuotot tulee raportointivaiheessa kirjata hanketta tai toimintaa varten perustettavalle kustannuspaikalle.

Hyväksyttäväksi kustannuksiksi luetaan palkoista tai palkkioista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 80 000 euron vuosipalkkaa lakisääteisine sivukuluineen. Palkka voidaan maksaa rahapalkkana tai luontoisetuina. Jos työntekijän työaikaa kohdennetaan hankkeelle osittain, tulee avustuksen saajan osoittaa luotettavasti esimerkiksi työajanseurannan avulla työpanoksen kohdistuminen välittömästi hankkeelle. Myös työaikasunnitelmaa tai -määräystä pidetään riittävänä dokumentaationa.

Valtionavustuksella katetaan avustettavasta hankkeesta syntyvää alijäämää, joka muodostuu vähentämällä hyväksyttävistä kustannuksista muut avustukset ja hankkeesta saadut tuotot. Jos avustus on suurempi kuin toteutunut alijäämä, ylimenevä osuus tulee palauttaa aluehallintovirastolle.

Avustuksen saajan tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on linjannut, että avustuksen saajan tulee pyytää tarjous useammalta kuin yhdeltä toimittajalta sellaisissa tavara- ja palveluhankinnoissa, jotka alittavat kansallisen kynnyksarvon mutta joiden arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 30 000 euroa.

Avustuksen saajan taloudenhoito ja hallinto on järjestettävä asianmukaisesti.

Aluehallintovirastolla on oikeus tehdä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia, jotka ovat tarpeellisia valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa (valtionavustuslain 16 §).

*** Miten tuloksista ja avustuksen käytöstä raportoidaan?**

Avustuksen saajan tulee tallentaa ja lähettää avustuksen käyttöä koskeva raportointi aluehallinnon asiointipalveluun heti hankkeen päätyttyä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua avustuksen käyttöajan päättymisestä. Selvitykseen sisältyy sekä talousraportointi että toiminnan raportointi. Avustuksen saajalta edellytetään kustannuspaikka- tai projektikohtaista talousraportointia.

Myönnettyt avustukset:

Lisätietoja:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Ylitarkastaja Anni Kettunen p. 0295 016 397, anni.kettunen@avi.fi

Ylitarkastaja Marko Ojala, p. 0295 016 175, marko.ojala@avi.fi

Ylitarkastaja Tiina Mattila, p. 0295 016 555, tiina.mattila@avi.fi

Itä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Suunnittelija Lauriina Aninko-Takkunen, p. 0295 016 319, lauriina.aninko-takkunen@avi.fi

Ylitarkastaja Mervi Hotokka, p. 0295 016 594, mervi.hotokka@avi.fi

Lapin aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Liikuntatoimen ylitarkastaja Kai-Matti Joonas, p. 0295 017 396, kai-matti.joonas@avi.fi

Erikoissuunnittelija Outi Savolainen, puh. 0295 017 380, outi.savolainen@avi.fi

Lounais-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Ylitarkastaja Elli-Noora Rinne, p. 0295 018 085, elli-noora.rinne@avi.fi

Liikuntatoimen tarkastaja Tiina Kaijanen, p. 0295 018 303, tiina.kaijanen@avi.fi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Nuorisotoimen ylitarkastaja Jukka Moilanen, p. 0295 018 127, jukka.moilanen@avi.fi

Kirjastotoimen ylitarkastaja Jonna Toukonen, p. 0295 018 222, jonna.toukonen@avi.fi

Yksikön päällikkö, kirjastotoimen ylitarkastaja Mika Mustikkamäki, p. 0295 018 843,

mika.mustikkamaki@avi.fi

Erikoissuunnittelija Aliisa Paananen, p. 0295 018 848, aliisa.paananen@avi.fi

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / opetus- ja kulttuuritoimi -vastuualue

Liikuntatoimen ylitarkastaja Ulla Silventoinen, p. 0295 017 663, ulla.silventoinen@avi.fi

Suunnittelija Tapio Taskinen p. 0295 017 589, tapio.taskinen@avi.fi